

ERDÉLYI HÍRADÓ

Kedden, September, 50-adikán, 1828

Portugallia — Nagybritannia — Frantziaország — Burkusország — Svédország —
Austria — Törökország — Erdélyország — Jegyzés.

Portugallia

A' Quotidienne írja Lissabonból, aug. 23-adikáról: "A' mi' liberalisaink, nem hagytak még fel az ő' elébbi systemájokkal. Nem lévén nekik kedvező történetek az ő' ügybajokban, minden tsekéjség-környületekhez foljamodnak. Mostanában egynehányan a' népkatonaság között, vétvén a' fenyíték ellen a' katonai gyakorlás-közben, a' Tisztek megpirongatták őket, 's némely rossz szándékuak azt hírelték, hogy egynehány regement békételenkedne és lázzadással fenyegetne. Elfogdosásokról beszéltek; a' mi, nem bizonyosodott — meg. Itt, a' legnagyobb tsendesség uralkodik, és minden törekedés haszontalan lenne annak megzavarására. A' pártütő Factio próbát tett Oportóban, melyből meg kellett nekik látni, hogy semmit-se reménylhet. Brasíliara táttják a' szájokat: úgy de, a' királyisták is ugyanonnan várnak. Jól tudjuk, hogy az európai Monárkák a' portugallus nemzetre hagyják a' magok' Királyok' választását. A' brasiliai Monárka' követői egy hajó-osztájjal fenyegetnek hennünket, mellyet ez a' Fejedelem a' mi' partunkhoz fogna küldeni. De az ilyen fenyegetődés, több a' bolondságnál. Hogy férhetne a' D. Pedro' gondlattjához, egy ország' meghódoltatása, midőn alig védelmezheti saját birodalmát egynehány ezer ember ellen, és most

legközelebb, fővárosa' kebelében is nagy veszedelemben forgott!

Lissabon, aug. 23. — D. Mig. és annya között támodott egyenetlenség, még is tart; melyből, kedvetlen találgatásokat húznak-ki az ő' országlása' tartósságára-nézve. A' spanyol Követet a' ki még egyedül maradt volt itt az idegen Diplomatikusok között, Ferdinánd Király, mihelyt Mádridba vissza-érkezett, vissza hívatta. A' hónap' 20-adikán érkezett ide ezen parantsolattal egy Kurír, és, még azon nap' levették már a' spanyol tizimert a' Követség palotájáról. A' Követ pedig maga, már 24 órával azután, útban volt Mádrid-felé. — Egy, Falmouthból 7 nap alatt ide érkezett pakeboot, azt a' tudósítást hozza, hogy az ő' elindulásakor egy paketboot érkezett-meg Rio-Janeiroból Falmouthba, és egy brasiliai fregatte, hadi-holmikkal és sok portugallus Tisztekkal, éppen induló-félben volt Madeirába. — Tegnap-előtt jött ide be a' frantzia fregatte, Tarn, mely Brasíliaba szándékozik. A' frantzia Konsulság' Hivatalában nagy munkásság uralkodik 's gyakorta jönnek-mennek a' Kurírok. — Azt mondják hogy az öreg Királyné, idvezült VI-odik Joao Király' 84 esztendősrakon-nénnye, Benedicta Printz-asszony' szavára, hogy ez, az ország' állapotját sajnálta, úgy megmérgeledött, hogy ezt a' sorvadozó megélemedett rokonát a' maga' palotájában őrizteti.

Nagybritannia

London, sept. 4.—A' Courierezt beszéli: "Egy cionmelli levélben van az itt következő beszélgetés, mely mostanában Anglesea Marquis, irlandi Vice-Király és O'Connel Úr között valami magános össze-kerülés-közben esett. Ezen beszélgetésnél, egyedül-tsak Forbes Lord volt szeméjjesen jelen; de a' ki semmit sem szóllott a' beszélgetéshez. O'Connel Urat nagyon szívesen fogadta Anglesea Lord, 's a' szokott tzeremónia után, azt kérdi tőlle, — mit kívánnak a' katolikusok. O'Connel Úr felel: ő, sem tisztelet-tételt, sem Hívatalt, sem pedig bért nem kíván magának, sem más akarkinek az Eggyesület' Tagjai közzül. Minden a' mit mi kívánunk, úgymond, egy vagy két szónak kitörlése a' Felső-ségi (suprematia-) esküből, 's a' Mise' és Aitalváltozás' (transsubstantiatio) elleni eskü' eltörlése. A' mi' Emancipatio-billünk leférne fél árkus papírosra. — Mind ebből áll, — mond neki Anglesea Lord. — igen is, felel O'Connel Úr, egy olyan bill' helybe-hagyása felbontaná a' katolikusok' Eggyesületét, 's azonnal végét-szakasztaná a' katolikus interes-jövedelem' behúzását.

Sept. 5. — A' Sun, sept. 5-adikán ezt írja: Minthogy a' háború' vagy békeség' dolga a' Miklós Tsászár' feleletétől-függ; tehát, az országglószék inkább lesi-varja az odessai tudósításokat, mint akarhonna másunna a' világról. Nem kételkedünk, hogy a' Tsászár mérsékeli magát Torokország erántvaló szándékában: de, mit-ér az ő' ígérete, ha serege vissza nem megyen a' dunán, 's a'siai Törökországból ki nem takarodik. Rá-allana-é már ára a' Tsászár Heytesbury Lord erántvaló hajlandóságból? Ő ezt, nem teheti. Az ő' Nemessai, az ő' hadserege, az ő' népe, lármával kelné-

nek-fel egy olyan kislelkűség ellen. Alkalmasint elmondhattja most a' Tsászár, hogy a' környületek megfosztják őtet a' maga-mérsékléstől. Ígérheti ő azt, hogy a' Szultántól, birtokának, tsak darabonkéntvaló által-engedését és pénzbeli kárpótlást kíván: de ha egyszer Konst.poljnak urává lett; változni fognak az ő' szándékai, 's akkor osztán, a' környületek' zorongatásaihoz szabja maga-mérséklését. Mi, nem láttjuk által hogy húzhatná ő vissza bátorsággal lépéseit, mely valósággal nem szolgálna neki betsületére. Ha a' mi' országglószékünk annak illendő idejében tette volna elő-terjesztéseit; úgy a' Tsászár figyelmezhetett volna az okosság' szavára: de most, le van ő kotelesze, hogy az elmúltakért kárpótlást, a' jövendőkre-nézve pedig kezességet (garantiát) kívánnjon. Nints neki más, a' miben válogasson, a' hadakozáson kívül, és, hadakozik is ő, ha tsak őtet a' kén-telenség' fegyvere, szándékában meg nem gatolja. Nem irigyeljük ama' fges. Főnek az Ő' kabinet elmedkedéseit, kinek a' gondolatai egészen Odessára és Irlandra vannak függesztve. Ha nem tartja tréfának a' katolikusok' emancipatioját: úgy, által kell azon esni, azon esetben, ha őtet Miklós Tsászár a' viaskodáshoznyúlásra kényszeriténé. Az országglószéknek úgy kell tekintenie Irland' megengesztelesét, mint sürgetős dolgot, minekelőtte külföldre vetné szemeit. Már a' külföldi baj meggyülese előtt sokkal, elvégezte volna Canning a' katolikusok' dolgát, nem kellett volna a' Ministeriumnak irlandus notára tántzolni. Az országglószéknek, politikai tekintetben, érezni kell a' szükségét és annak helylesvöltát, hogy meg kell előbb 6 millió leiket nyerni, minekelőtte egy olyan Hatalom ellen mint Muszkaország, taborba akar szállani. Ha egy elnyomattatott nép' panasz-

szainak lágymelegséggel lett meghalgtatása' következése lázadás lenne, mit felelne magának a' nemes Hgz.? Hisszük ugyan, Irland esmeri a' maga' erejét, 's a' haza' javánvaló értekezés mellett, szorosan csak a' törvényre veti szemeit; hogy az, az eddig oly' böltsen választott ösvényen marad, és inkább bízva magát saját dolga' igasságára, mint - sem elnyomóinak nagy lelküségére.

A' New-Times, sept. 4-edikén, ezt mondja: "A' muszka Tsászár és a' britannus Kabinét közt fenn-forgó kérdés, nem egyébből áll, magyarázatnál és kárpótlásnál. A' britannus hajózáslót egynehány száz eztendő-ólta tiszteli az ottomannus Porta (Cic. pro domo sua). A' mi' Kereskedőink nyereséges kereskedést folytattak Keleten. A' Dardanelle nyitva volt nekünk, fekete-tengeri kereskedésünk ketsegtetődött, és, a' mi legfontosabb, ez a' kereskedés, ez a' privilegium és ezek a' hasznok minden-némü idegen megtámadástól védelmeztettek Törökország' természeti fekvése által. Austria, mihozzánk nem férhetett, Muszkaország, nem volt nehezünkre: Európa' minden nemzetével háborúban lehetünk, a' Porta mindég hív volt hozzánk ('saz ő' hívsége gyakran kiállotta a' próbát), és semmit-se kezdtettek ellenünk, hogy európai Törökországon kellett volna által menni. Ilyen állásban voltunk mi a' navarini gyalázat előtt. A' Törökök, közöttünk és az északi minden tzivakodások között állottak, és Törökország volt, Perziával a' horpaszán, mint valami elsántzott tábor, Európa és a' mi' keletindiai birtokaink között. Ennél-fogva, Törökország mint megannyi egészségkordon volt Eszakeurópa' határszéleiu (sáskáival, pestiseivel, 'sinegjeivel együtt, mely az Anglusnak, nem fáj); ő, legjobb szövetségünk volt nekünk a' közép-ten-

geren, és legerősebb védbástyánk a' britannus Indiákra-nézve. Ha már most azt a' veszedelmet megfontoljuk, melynek az, a' muszka berontás által ki van téve; bizonyos tekintetben, részt kell nekünk abban vennünk, és mindent el kell követnünk eltávoztatására.

Igen is, lehet Muszkaországnak oka a' Portával össze zördülni, és talán igassága is, hogy a' Balkánnak induljon sérelmei' megbosszulása-végett, melynek valódi ügy-létén nem akarunk vetekedni. Lehetnek azok igazak, lehetnek titkosok, lehetnek még, palástolások is, hogy továbbí szándékát lehessen velek eltakarni, és erőszakos dolgait és nagyobbuló szándékát végre-hajtani. Akarhogy-mint van, elég az, hogy Muszkaország már, csak ugyan azon útban van, hogy az úgynevezett-sérelmeket megbosszulja. Egy nyilatkoztatásában hírvé-adta volt, hogy fegyverét le nem teszi addig, míg a' hadakozásra fordított költséget le nem fizeteti, és a' Bosphorúsonvaló hajókázás batorságos nem lessz. (nb. nem szóll Muszkaországról kikötőleg, még is a' Times így folytattja beszédét). Hat, nints még egy harmadik párt is, melynek a' tenger-szorúlaton-járáshoz éppen úgy köze volna, mint a' nagylelkű Miklósnak? Csak olyan versengés-é ez, mely csak a' Hémus' déli és északi ódala' barbarussait illeti? Elfelejtette-é Ő ts. Fge. hogy a' muszka zászló nem csak maga jár a' Dardanellen? Vagy, elfelejtette volna-é Ő Fge., vitességének mód nélkül nagy mértékében, hogy Angliának a' fekete-tengeri szabad hajókádzáshoz, még nagyobb köze van, mint a' minden Muszkák' Tsászárjának? Ez, azon kérdés' valódi veleje, mellyet Heytesbury Lordra bíztak, megvilágosítás' kikérése-végett. Nekünk, nem szabad, semmi engedés által, vagy, semmi hódoltatás-jus által kedvetlenebb al-

lásba esni, mint most vagyunk. Nagy-britannia' kereskedésének védelmezői, megbetstelenítnek magokat, ha az oly' erős lábon álló jus' megtartásán nem dolgoznának. Károsodás nélkül kell maradni a' győzedelem, az ottomannus hadsereg' meggyőzöttetése, és a' Muszkák' nyomulása helyett a' Bosphorus' várai-felé. A' Tsászár' betsülete, bár minden gyanú felett tündököljön is, nagylelkűsege bár oly' tiszta legyen is mint az angyal' álma, népszerűete kiterjedt, valamint végetlen határa: de mi, mi, a' kik oly' felséges virtussokkal nem ditsekédhetünk, mi, tsak olyan kárpótlást, vagy legalább világosítást kívánunk, hogy bizodaljunk a' tsászari ígéretekben megerősödjön. Úgy-láttzik, mintha a' Lordota' sumlai lineánál nem várták volna. A' Tsászárnak, igen hóltsen, az Odessába-utazást tanátsolták. Sok dolgok estek Sumla és Várna között, mellyeket, talán nem tartottak illendőnek ahhoz, hogy egy britannus követ' tekintetének ragdománnya legyen.

A' közép-tengerre rendeltetett muszka hajó-osztály, minekutánna a' szélvész által benne esett károkat Plimouthban helyre-hozta volna, szándékozott útját tovább folytatni, sept. 1-ső napján. Az adm.hajó' sorsát pedig, a' hónap' első napjaig még, nem tudták Londonban.

Londonban azt beszéllik, hogy a' Parlament össze-gyűlne nov. első napjaiban. Az alsó Ház' Tisztviselőinek megjelentettek volna, hogy akkorra kiki hivatala helyén legyen. Azt hiszik, hogy Biztosságot neveznek-ki a' katolikus ügybaj' megvizsgálására, 's akkor ezen Biztosság' véleménye elő-terjesztésére, berekesztik a' Parlamentet a' jövő esztendő' 1-ső hónapjaig.

Aug. 2-odikán költ máltai levelek szerént, megérkezett oda Navarinból

Dryad fregatte, 8 napalatt. A' Kapitány-nya, Crofton, azt hozta hírül, hogy Sir E. Codrington, a' Móreából- kiköltözéshez készületnél-fogva, Alexandriába ment a' szállító-hajók' sietettése-végett, mellyekre az Ibrahim' katonaságát szállítanák.

A' Fernando Po szigethől jött levelek szerént, mellyek a' Vándorlo (nevű) hajóval érkeztek, azon sziget' belsejében fűszer-szekfű- és szeretsendiő-fákat találtak, mellyeknek a' gyümöltsei, a' kelet-indiai szigetekbelieknél, szagokra és ízekre-nézve, kevésse tsekéljebbek.

Frantziaország

Egy telegraph-tudosítás jelenti az Emulation' megerkezését Toulonba. Ez a' hajó, mely aug. 24-edikén indult Navarinból, útban találta a' móreába szándékozó hadi szállítvány' első hajó-tsoportját, 80 mérföldnyire a' Sapienza-szigetekhez, a' hónap' 26-odikán, és a' Huszard briggg' kísérése alatt menő másik tsoportot, 27-edikén, Passaro capnál, Sicilia deli tsütsánál. Mindenből a' tetteztett-ki, hogy mind-a'-két convoi megérkezik tzeljához aug. 30-adikára.

Ara az Omnibus nevezetű esmeretes városi kotsira, mely egy darabidő-olta a' Párisiak könnyebbségekre módiba hozatott, és a' mely nem megvető hasznot hajt a' feltalálóknak, mert az 1000 frankon kiosztogatott aktziák, már most 1600 frankon kelnek (60 proCento), következik most egy más affele fiaker, melynek az ahhoz fogó Fejér Dámák (Dames blanches) nevet adott, és a' mely az ő őseit sokkal meghaladja az ékességben. A' kotsi' kassa (korbája), egy aranyírason kívül, mely veres fenéken (mezőben) tündöklik, tsupa fejér, 'sa' hátulján, igen nagy ízléssel, holmi magános történetek (scénák) a' Boyeldieu "Fejér Dáma"-jából vannak festve; mellyek adták neki tsakugyan, ezt a' nevet; és a'

kotsi' bakja alatt van egy mesterséges szerszám, mely a' legkedvesebb áriákat juttatja azon operaból. Minthogy pedig a' Dámák az ekkorig esméretes hintók felhágója ellen nagyon panaszkodtak, mellyeknél magokat fellépésközben könnyen elmostkolhatták; tehát, a' helyett, emez újj hintóban, egy igazi gráditst szuszakoltak-be. Az ajtó, nem ki-felénylik, hanem feltaszítható az, a' hintó fedelébe. Belől, skótus szövettel (matériával) van a' hintó megbéllelve, 's tükrök vannak benne, hogy a' Dámák, kiszállás előtt, talán megzavarodott hajfodorjokat (toilette) rendbe-szedhesék. A' lovak is, szerszámjokkal együtt, merő fejérek és toll-bokrétával vannak feltízrázva. A' kotsisoknak fejez bőr-kalapjok van, és fejez, rojtos paszamántal (tresse) megrakott libériájok. Ezen hintók' számát, eleinte csak 15-re szabták ki; és egynehány nap-múlva ki fogják azokat állítani a' közönség' haszon-vételére

Páris, sept. 6. — A' Gazette-ben van egy tikkely, tömve tizfra beszéddel és tsapodársággal a' Király' mostani útazásáról. "Nem lehet tsudállatosabb, úgymond azon tikkelyre a' Messenger, mint az úgy-nevezett királyisták', a' Quotidienne' és Gazette' nyelve, ha ezt, az ő' tselekedetekkel egybe-hasonlíttjuk. — A' szavokból ítélvén, azt mondaná az ember, hogy ezek minden pillanatban készek saját véreket kiontani a' mi' Fejedelmünkért; és ha valami sokkal kisebb jár a' dologban mint az élet, a' non possumus megé bújnak ezek a' mai vitézligások. Soha-sem hihettjük, hogy a' mi' kegyes X-edik Károlyunknak szüksége volna a' Gazette' hurra-jára, hogy mindenfelé áldják: hanem, mindazoknak, valakik az ő' szeretetekről a' Felség eránt, annyit fetsegnek, imádandó 's több offéle hypocrisis, mi, azt mondjuk, hogy

jobb volna a' Státusnak, ha ők a' Királyt nem annyira szeretnék, hanem a' helyett, jobban szolgálnának Neki.

Strassburg, sept. 6. — Minden harang megkondult; jelenti a' mi' Fges. Királyunk' megérkezését a' szép Elsassé' birtokába. A' mi' felséges hegyeink' legmagassabb tsútsán jeleket adtak, és 664 Kösség (Helység) szórta a' levegőbe a' tűzőzönt (buzgóságot), hogy Frantzia' és Németországnak hírré-adja szeretett Királyunk' szerentsés megérkezését saját rénszi tartományaiába.

A lovak' haszna-vétele naponként szaporodik Frantziaországban. A' legfőbb szántóvető-Tisztseg ugyan, mindég-tsak azt állítja, hogy az idegen lovak' behordása, esztendőnként kevesebbedik; de a' határszéli vám-Hivatal, a' behozó számadásában, nem így beszél, 's a' szünteleni katonaló-szerzések külföldön, szint-úgy másképp' mutatnak. Igaz az, hogy a' belföldi fajták, a' Normannok, Limousinok 's Navarrok, mely utolsókat a' legfinomabb Andalusiakkal egy rangba teszik, bár a' háborús esztendőkben oly' sok veszett-el, elégségesek még a' tórsók' fenntartására, és a' haza' szűkségének helyre-eröltetésére. Hanem, ekkorig nagyon utánna járt annak, maga az országlószék, a' helyett hogy a' lótenyésztést, a' magánosok' szorgalmára hagyta volna; 's ezen systemának semmi-felé nem volt látattja. Bízvást számot tarthat 'hát még a' külföld, sok esztendőig, jószámu lovak' eladhatására Frantziaországban: tsak a' finom pompalovak azok, északi Németországból, mellyekkel a' frantzia földbirtokosok' szemlélődésinek a' következését lehetne talán először érezni a' megjobbításban és szaporításban. Meg lehet jegyezni, hogy a' frantziák senkivel-sem vesznek-össze ama' ködön nevedett híres anglus lova-

kon. Valamint a' török, arabs és persa klima, szásszorta közelebb van Magyar és Erdélyországhoz, mint-sém Angliához: úgy, a' lova is közelebb lehet e' két utólsónak, ama' hároméhoz, egy kis szorgalom' segedelmével. — Hova kell az erdélyi török-lónál tartó sabb Európában? Futni is tud az annyit, a' mennyi az ellenség ellen szükséges; olyan lovat ne keressünk, mely csak az irhát elhordani jó.

A' Quotidienne kiadta már azt a' levelet, melyről azt állították, hogy Cheysieres nevű Pástor Úr írta volna Conny Képviseleinek Hamburgból, ennek parlamentbeli beszédére, az utóbbi ülésben. Két tikkelleje tünt annak nagyon szembe: "Melyik Protestans nem szeretne Katholikus lenni, ha ő a' lenne, a' mi az Úr?" És, "Ha minden ember úgy gondolkodna mint Conny Úr; közel járnánk azon időszakhoz, melyben mindenütt csak egy akol és egy pástor lenne."

Aug. 17-edikétől, sept. 2-odikáig, Toulonból elvitorlázott katonaság, áll mind-együtt, 9 regement gyalogságból, 1500 emberével, a' 3-adik lovas Vadászregementből, 400 ember, 1000 ember pattantyúsból és Genie-ből, végre, egy-néhány tsapat ágyú és készség tóldalék-ból. — Lyon városa állított most össze egy Egyesületet egy Mindenés-Kollégium' felállítására, melyben az emberi tudománynak minden ága fog taníttatni (nagy szó); az ára szánt alá-írás mind-járt rá-ment 400 ezer frankra.

A' Messenger des Chambres ezt mondja: "A' Király' országglószéke lelkiesmérete szerint és férfiason folytatja dolga-it. A' mellett hogy az ország' törvényeit, egy tanító Egyesületre - nézve, mely a' Királytól niots meghatalmasítva, végre hajtattja, és egy igasságtalan s indulatos ellent-állást meggyózzon,

teljességgel nem távozik-el a' mérséklet' képzeletétől. A' tiszteletre méltó Prae-latusok, kik jól tudják, mennyire vehet-nék hasznát az istentelenek egy esztelen és nyakas oppositionnak a' Klerus' némely tagjai' részéről, a' Magistratusok, a' köz Tisztviselők kitsinytől nagyig, a' minn nem kételkedünk, segedelműl fognak lenni a' Király' országglószéke' törvényes és gondoskodó szándékában. Utóljára em-líti most ez, újjontan, hogy a' jún. 16-odikai Ordonnance-okat, minden rend-szabásaival együtt végre fogják hajtani; nem enged az országglószék a' maga' méltóságából legkissebbet is; mindazok mel-lett igasságot talál az, valakik az okos-ságot megvetnék, és a' 12-dik száz-esz-tendő' magának - tulajdonításait a' mi' társaságunk időszakába vissza hozni sze-retnék. A' királyi méltóság nem fog meg-szűnni védelmezésében és erejében; a' Sz. Lajos' és a' XIV-edik Lajos' unokája, az az, Egyház' legidősb Fija, nem fogja meg-szerezni, hogy az ő' nagylelkű szán-dékai megvettessenek, s kegyes érzései hamissan vádoltassanak.

Burkusaország

Berlin, Sept. 5. — Valami teker-gő hír után mondjuk, hogy a' muszka Tsászar Öfge, egy levelében svéd Ki-rály-Öfgehez, a' koronától megfoszta-tott IV-edik Gustáv-Adolf svéd Király' fijanvaló Védatyaság-felől így nyilatkoz-tattja-ki magát: "hogy Öfge (Miklós Tsászar) ezután is mint eddig, teljes ere-jéből pártját-fogja ezen familiának." (a' többit odább, Svédország alatt).

Svédország

Stockholm, aug. 29. — A' mi' ud-varunk s a' muszka udvar között tü-zes levelezés foljdogál mostanság, mely-nek, a' mint hiszik, köze van azzal, a' melyet nem-régiben a' belga udvarral kezdettek. Éppen most érkeze ide egy

Kurír a' Miklós Tsászár levelével a' mi Királyunkhoz: feleletet kell ára küldeni ezen a' héten. — A' Király, aug. 21-edikén, a' maga' Koronaörökösse választatása, és a' Koronaprintzné születése' napján, Hochschild Urat, a' svéd Követet a' kopenhageni udvarnál, a' polus-tsillagrend' Kommandeurjévé tette. Nem tudhatni, hogy más efféle kegyelemjelét mutatta volna a' Király ezen a' napon. Hochschild Ur, sógora Poppius Urnak, a' Kereskedés-Kollégium' Elölülőjének, ki mindég Meghatalmazottja volt IV-edik Gustáv-Adolf elébbi Királynak, minden pénz' dolgában, melyre neki az új dynastiával ügyelni kellett. Egy Társaság állott itt fel egy olyan pénz-gyűtemény össze-állítására, melyből a' hűséges és jó -magaviseletű tselédek jutalmazattják-meg. A' Király, adott belé 1000 tallért, a' Koronaörökös 500-at, a' Koronaörökösne 500-at. Már Bétsben jó-ideje hogy egy ilyen kassa foljamat van. Olyan város is van már, a' hol az efféle jutalomhoz dolog volna méltó tárgyat találni; hanem, negativum praemiumhoz (korbátshoz) könnyen.

Austria

Béts, sep. 5. — Ma, délelőtt udvarlott Reichstadt Hzg. a' ts. k. Familia' itt jelenvaló Tagjainak, 's az udvari Haditanáts' Elölülőjének, Hohenzollern Hzgnék, legelőször katona-köntösben.

Törökország

Salonikból azt írják, hogy az egyiptomi Basa, a' Codrington' felidezésére, reá-vette magát, hogy fíját 's népét vissza híjja-Móreából. A' dolog így foljt: Júl. 31-edikén, megjelent Alexandria előtt az ánglus liniahajó, Ocean. Aug. 1. napján vasmatskát vetett az ottani hajó-tanyán az Ásia, mellyen a' Codrington Adm. zászlója volt, Dryad fregatte, Zebra brigg és Racer kutter; 2-odikán:

Pelorus és Medina korvettek és Riflemart brigg. A' Telegraph (hát, elébb jár már nállunk Afrika? — igen is, ebben, mert ott a' legpallérozottabb nemzetek járnak-keleknek) mindjárt tudósítást küldött Cairóba, az ángl. Vice-Adm. megjöveteléről. Ez is, a' maga' részéről, elküldött egyet Tisztei közzül Mehemed-Alihoz. Codrington Admirál, egyúttal tsak egyenesen beszélt, és megjelenése' tárgyát 's szándekát nyersen kimondotta, hogy a' V. Király Ibrahim Basát híná vissza és a' görög fogjokat adja-ki, hozzá tevéen azt is, hogy ha azt tenni nem akarná; Egyiptomot szorossan be fogná zárni, sőt még keményebb rendszabásokhoz is nyúlna. — Már aug. 5-edikén, megérkezett a' V. Király Alexandriába; 4-edikén, jelentették megérkezését, 5-ödiken kellett volna neki Codrington Admirállal értekezni, de minthogy ez rossz-szúl-lett, 6-odikra maradt a' tanátskozás. Ezen a' napon, a' szokott pompával fogadta őtet a' Basa, saját palotájában. Jelen voltak a' beszélgetésnél Drovetti és Parker Konsulok, 's egynehány ángl. Tiszt. A' Vice-Király' Kabinét-Ministere Boghos Jussuf, tolmáts-szolgálatot tett. A' vége a' lett, hogy Mehemed-Ali megígérte fíja' és hadserege' haza-hívasát, de saját hajóin, minekutánna a' várakat a' móreai és az álbanus katonaságnak, azaz, a' Szultán' seregének által fogta adni. A' mi a' görög fogjokat illeti; azt mondotta neki a' Basa, hogy az Alexandriában tartózkodókat vissza adja. Ezen tzi-kejek-felől írást tsináltak, mellyet aug. 9-edikén írtak alá. Megállapították még abban, hogy Modon-, Koron-, és Navarinban 1500 rendes katonaság maradjon várvédül, és ezen Helységeknek 4 hónapra-élő eleséget legyen szabad vinni. Más-nap' az ángl. Konzulhoz kísértette a' Basa a' görög fogjokat, szám-szerén t

172-t, 's a' hajóserget a' kiindulásra elkészítette. A' szállítók, valamint a' hadihajók nagyon meg lesznek rakva eleggel, és kész pénztisjó-summát raknak-fel. (Ki mit ítéel ezen rendszabásról ám lássa). — Ügy gondolták Alexandriában, hogy ez a' hajóserg 5 nap alatt felszedi a' vasmatskákat. Codrington Adm. aug. 11 edikén botsátkozott szélnek. Az egyiptomi hajóserget az Ocean és a' Dryad fogják Móreába kísérni.

Hydraból írják a' smyrnai Courriernek: "Ügy-láttzik, Fabvier elakar menni Görögországból; de az Elölülő úgy gondolkozik, hogy ötet minden kitanúlt és nem-tanúlt katonaságon Fő-vezérré teszi, 's Church Generált ára veszi, hogy Naupliába vissza menjen. A' régi rendes katonaság' némely kevés része, kik még Methana-ban vannak, hajóra fognak úlni Napoli-felé, a' magazinbeli eleség-gyűjteménnyel együtt, 's a' methanai tábort vékkepven oda-haggyák.

Erdélyország

N. Enyed, Sept. 24.—Ezen hónap-22-dikén ment itt végbe Alsó-Fejérvgye' újj Fő-Ispánnyanak Sepsi-Zoltáni Méltóságos, Czirjék Dienes Úr ÖNgának hivatalába lett beiktattatása, az úgynevezett Instellatio. Királyi Biztosok voltak: Göntz-Ruszkai N. M. Gróf, Gub. V. Elölülő Kornis János Úr ÖExja, és Gub. Ta-

nátsos Mgos. Báro Naláti József Úr ÖNga, N. M. Püspök Úr ÖExja maga pontificalt, Veni-Sanctét énekelvén nagy Misét tartott, 's innen az egész Gyülekezet a' Praetoriumig kísérte a' fenn tisztelt Biztosokat, hol a' Kir. Adománylevél felolvastatván, az újj Fő-Ispány letette az Esküt a' Biztosok' kezébe. Ere szép beszédet tartott M. Gróf Kornis ÖExja; melyre a' Fő-Ispány illendően felelvén, Mgos. Báro Naláti ÖNga is beszédet tartott; mikor osztán, vivát kiáltások között a' Biztosok' elmentek. Ere, a' Márkális-szék (Gen. Gyülés) elkezdödvén, a' Fő-Ispányt felköszöntötte Tek. Tövissi Gergely Fő-Bíró Úr; melyre a' Fő-Ispány igen hathatós és lelkes beköszöntő beszédet tartott.

Ettől-fogva kezdődött, a' Márkális-széknek harmad-napig tartása mellett, mindenféle öröm-pompa, vendégség, tántz, mulattság, tűz-játék, Játékszin, tsaknem szakadatlanul. Az ügyük keveset pibentek, a' bor, tsatorján foljt a' nép között, a' vigság 5 napig tartott.

Jegyzés

Hihető, hogy ezen pompás Instellatióról, melyről azt beszéli, hogy száz esztendőök-olta olyan nem esett, fogunk valami Kiterjedtebb Tudósítást is venni.

Státuspapirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
Béts, Sept.	19	20	21	London, sept. 8	9	10.
Bank-Oblig. 2/1pC.	48.1/8	42.1/4	48. —	Consols, 3 pC.	87.7/8	88. — — 88.1/4
Pengópénz-Obl. 5pC.	95.13/16	95.9/16	95.3/16	Stocks-Prémie, /Sh.	— — —	74.7/5 — — —
Roths. 1820, 100 f.CP.	155.1/4	— —	154.1/2	Brasíliai Bons	63 1/4	63.3/4 — 62.1/2
Partial. 1821. Ua.	126.3/8	126.1/4	125.1/2	Buenos-Ayresi	— — —	— — — 44. —
Bankaktia, 1000f.CP.	1101.3/5	1098.9/10	1092.2/5	Columbiai	24.3/4	24.3/4 — 24.3/4
Paris, Sept.	10	11	12	Mexikói	40.1/4	— — — 40. —
Consols 5 pC.	107.50	107.35	107.15	Portugalli	54. —	54.1/3 — 54.1/4
Ugyanaz 3 pC.	74.20	74.40	74.30	Muszkaországi	94.1/4	94.1/4 — 94.1/4
Bank-aktia, 2000 Fr.	— —	— —	— —	Görögországi	19.1/2	— — — — —